

Phormio

Publius Terentius Afer

PROLOGVS

Postquam poeta vetu' ~~petam~~ non potest
retrahere a studio et transdere hominem in otium,
maledictis deterrere ne scribat parat;
qui ita dictitat, quas ante hic fecit fabulas
tenui esse oratione et scriptura levi: 5
quia nusquam insanum scripsit adulescentulum
cervam videre fugere et sectari canes
et eam plorare, orare ut subveniat sibi.
quod si intellexeret, quom stetit olim nova,
actoris opera mage stetisse quam sua, 10
minu' multo audacter quam nunc laedit laederet
[et mage placerent quas fecisset fabulas]. 11a
nunc siquis est qui hoc dicat aut sic cogitet:
"vetu' si poeta non lacessisset prior,
nullum invenire prologum po[tui]sset novos
quem diceret, nisi haberet cui male diceret," 15
is sibi responsum hoc habeat, in medio omnibus
palmam esse positam qui artem tractent musicam.
ille ad famem hunc a studio studuit reicere:
hic respondere voluit, non lacessere.
benedictis si certasset, audisset bene: 20
quod ab illo adlatumst, sibi esse rellatum putet.
de illo iam finem faciam dicundi mihi,
peccandi quom ipse de se finem non facit.
nunc quid velim animum attendite: adporto novam
Epidicazomenon quam vocant comoediam 25
Graeci, Latini Phormionem nominant
quia primas partis qui aget is erit Phormio
parasitu' per quem res geretur maxume
voluntas vostra si ad poetam accesserit.
date operam, adeste aequo animo per silentium, 30
ne simili utamur fortuna atque usi sumus
quom per tumultum noster grex motus locost:
quem actori' ~~vtus~~ nobis restituit locum
bonitasque vostra adiutans atque aequanimitas.

ACTVS I

Davos

Amicu' ~~usmu'~~ ~~mes~~ et popularis Geta 35
heri ad me venit. erat <ei> de ratiuncula
iampridem apud me relicuom pauxillulum
nummorum: id ut conficerem. confeci: adfero.

nam erilem filium eiu' duxisse audio
 uxorem: <ei> credo munus hoc conraditur. 40
 quam inique comparatumst, i qui minus habent
 ut semper aliquid addant ditioribus!
 quod ille unciatim vix de demenso suo
 suom defrudans genium conpersit miser,
 id illa univorsum abripiet, haud existumans 45
 quanto labore partum. porro autem Geta
 ferietur alio munere ubi era pepererit;
 porro autem alio ubi erit puero natalis dies;
 ubi initiabunt. omne hoc mater auferet:
 puer causa erit mittundi. sed videon Getam? 50

Geta Davos

{Ge.} Siquis me quaeret rufu' . . {Da.} praestost, desine. {Ge.} oh
 at ego obviam conabar tibi, Dave. {Da.} accipe, em:
 lectumst; conveniet numeru' quantum debui.
 {Ge.} amo te et non neglexisse habeo gratiam.
 {Da.} praesertim ut nunc sunt mores: adeo res redit: 55
 siquis quid reddit magna habendast gratia.
 sed quid tu es tristis? {Ge.} egone? nescis quo in metu et
 quanto in periclo simu'! {Da.} quid istuc est? {Ge.} scies,
 modo ut tacere possis. {Da.} abi sis, insciens:
 quoi(u)s tu fidem in pecunia perspexeris, 60
 verere verba <ei> credere, ubi quid mihi lucrast
 te fallere? {Ge.} ergo ausculta. {Da.} hanc operam tibi dico.
 {Ge.} seni' nostri, Dave, fratrem maiorem Chremem
 nostin? {Da.} quidni? {Ge.} quid? eiu' gntum Phaedriam?
 {Da.} tam quam te. {Ge.} evenit senibus ambobus simul 65
 iter illi in Lemnum ut esset, nostro in Ciliciam
 ad hospitem antiquom. is senem per epistulas
 pellexit modo non montis auri pollicens.
 {Da.} quoi tanta erat res et supererat? {Ge.} desinas:
 sic est ingenium. {Da.} oh regem me esse oportuit! 70
 {Ge.} abeuntes ambo hic tum senes me filiis
 relinquont quasi magistrum. {Da.} o Geta, provinciam
 cepisti duram. {Ge.} mi usu venit, hoc scio:
 memini relinqui me deo irato meo.
 coepi advorsari primo: quid verbis opust? 75
 seni fideli' dum sum capulas perdi. ~~capulas~~
 {Da.} venere in mentem mi istaec: "namque inscitiast
 advorsu' stimulum calces." {Ge.} coepi is omnia
 facere, obsequi quae vellent. {Da.} scisti uti foro.
 {Ge.} noster mali nil quicquam primo; hic Phaedria 80
 continuo quandam nactus est puellulam
 citharistriam, hanc ardere coepit perdit.
 ea serviebat lenoni inpurissimo,

neque quod daretur quicquam; id curarant patres.
 restabat aliud nil nisi oculos pascere, 85
 sectari, in ludum ducere et redducere.
 nos otiosi operam dabamus Phaedriae.
 in quo haec discebat ludo, exadvorsum ilico
 tonstrina erat quaedam: hic solebamus fere
 plerumque eam opperiri dum inde iret domum. 90
 interea dum sedemus illi, intervenit
 adulescens quidam lacrumans. nos mirarier:
 rogamu' quid sit. "numquam aequae" inquit "ac modo
 paupertas mihi onu' visumst et miserum et grave.
 modo quandam vidi virginem hic vicinia 95
 miseram suam matrem lamentari mortuam.
 ea sita erat exadvorsum neque illi benivolus
 neque notu' neque vicinus extra unam aniculum
 quisquam aderat qui adiutaret funu' : neritumst.
 virgo ipsa facie egregia." quid verbis opust? 100
 commorat omnis nos. ibi continuo Antipho
 "voltisne eamu' visere?" alius "censeo:
 eamu' : duos sodes." imus venimus
 videmu' . irgo pulchra, et quo mage diceres,
 nil aderat adiumenti ad pulchritudinem: 105
 capillu' possu' , nudu' esp ipsa horrida,
 lacrumae, vestitu' tupis: ut, ni vis boni
 in ipsa inesset forma, haec formam exstinguerent.
 ill' qui illam amabat fidicinam tantummodo
 "satis" inquit "scitast"; noster vero . . {Da.} iam scio: 110
 amare coepit. {Ge.} scin quam? quo evadat vide.
 postridie ad anum recta pergit: obsecrat
 ut sibi eiu' feriat copiam. illa enim se negat
 neque eum aequom facere ait: illam civem esse Atticam,
 bonam bonis prognatam: si uxorem velit, 115
 lege id licere facere: sin aliter, negat.
 noster quid ageret nescire: et illam ducere
 cupiebat et metuebat absentem patrem.
 {Da.} non, si redisset, <ei> pater veniam daret?
 {Ge.} ille indotatam virginem atque ignobilem 120
 daret illi? numquam faceret. {Da.} quid fit denique?
 {Ge.} quid fiat? est parasitu' quidam Phormio,
 homo confidens: qui illum di omnes perduint!
 {Da.} quid is fecit? {Ge.} hoc consilium quod dicam dedit:
 "lex est ut orbae, qui sint genere proxumi, 125
 is nubant, et illos ducere eadem haec lex iubet.
 ego te cognatum dicam et tibi scribam dicam;
 paternum amicum me adsimulabo virginis:
 ad iudices veniemu': qui fuerit pater,
 quae mater, qui cognata tibi sit, omnia haec 130
 confingam, quod erit mihi bonum atque commodum;
 quom tu horum nil refelles vincam scilicet:

pater aderit: mihi paratae lites: quid mea?
 illa quidem nostra erit." {Da.} iocularem audaciam!
 {Ge.} persuasit homini: factumst: ventumst: vincimur: 135
 duxit. {Da.} quid narras? {Ge.} hoc quod audis. {Da.} o Geta,
 quid te futurumst? {Ge.} nescio hercle; unum hoc scio,
 quod fors feret feremus aequo animo. {Da.} placet:
 em istuc virist officium. {Ge.} in me omni' ~~sp~~ mihist.
 {Da.} laudo. {Ge.} ad precatorem adeam credo qui mihi 140
 sic oret: "nunc amitte quaeso hunc; ceterum
 posthac si quicquam, nil precor." tantummodo
 non addit: "ubi ego hinc abiero, vel occidito."
 {Da.} quid paedagogus ille qui citharistriam,
 quid r<ei> gerit? {Ge.} sic, tenuiter. {Da.} non multum habet 145
 quod det fortasse? {Ge.} immo nil nisi spem meram.
 {Da.} pater ei(u)s rediit an non? {Ge.} nondum. {Da.} quid? senem
 quoad exspectati' ~~vos~~um? {Ge.} non certum scio,
 sed epistulam ab eo adlatam esse audivi modo
 et ad portitores esse delatam: hanc petam. 150
 {Da.} numquid, Geta, aliud me vis? {Ge.} ut bene sit tibi.
 puer, heus. nemon hoc prodit? cape, da hoc Dorcio.

Antipho Phaedria

{An.} Adeon rem redisse ut qui mi consultum optume velit esse,
 Phaedria, patrem ut extimescam ubi in mentem ei(u)s adventi venit!
 quod ni f<ui>ssem incogitans, ita eum exspectarem ut par fuit. 155
 {Ph.} quid istuc [est]? {An.} rogitas, qui tam audaci' ~~fa~~inori' mihi
 conscius sis?
 quod utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset
 neu me cupidum eo impulisset, quod mihi principiumst mali!
 non potitus essem: f<ui>sset tum illos mi aegre aliquot dies,
 at non cotidiana cura haec angeret animum, {Ph.} audio. 160
 {An.} dum exspecto quam mox veniat qui adimat hanc mi consuetudinem.
 {Ph.} aliis quia defit quod amant aegrest; tibi quia superest dolet:
 amore abundas, Antipho.
 nam tua quidem hercle certo vita haec expetenda optandaque est.
 ita me di bene ament ut mihi liceat tam diu quod amo frui, 165
 iam depecisci morte cupio: tu conicito cetera,
 quid ego ex hac inopia nunc capiam et quid tu ex ista copia,
 ut ne addam quod sine sumptu ingenuam, liberalem nactus es,
 quod habes, ita ut voluisti, uxorem sine mala fama palam:
 beatu' ~~ni~~ unum desit, animu' qui ~~mo~~este istaec ferat. 170
 quod si tibi res sit cum eo lenone quo mihist tum sentias.
 ita plerique ingenio sumus omnes: nostri nosmet paenitet.
 {An.} at tu mihi contra nunc videre fortunatus, Phaedria,
 quoi de integro est potestas etiam consulendi quid velis:
 retinere amare amittere; ego in eum incidi infelix locum 175
 ut neque mihi [ei(u)s] sit amittendi nec retinendi copia.

sed quid hoc est? videon ego Getam currentem huc advenire?
is est ipsus. ei, timeo miser quam hic mihi nunc nuntiet rem.

Geta Antipho Phaedria

{Ge.} Nullus es, Geta, nisi iam aliquod tibi consilium celere reperis,
ita nunc inparatum subito tanta te inpendent mala; 180
quae neque uti devitem scio neque quo modo me inde extraham,
quae si non astu providentur me aut erum pessum dabunt; 181a
nam non potest celari nostra diutius iam audacia.
{An.} quid illic commotus venit?
{Ge.} tum temporis mihi punctum ad hanc rem est: erus adest. {An.} quid illuc
malist?
{Ge.} quod quom audierit, quod eiu' remedium inveniam iracundiae? 185
loquarne? incendam; taceam? instigem; purgem me? laterem lavem.
heu me miserum! quom mihi paveo, tum Antipho me excruciat animi:
ei(u)s me miseret, <ei> nunc timeo, is nunc me retinet: nam absque eo esset,
recte ego mihi vidissem et senis essem ultus iracundiam:
aliquid convasassem atque hinc me conicerem protinam in pedes. 190
{An.} quam hic fugam aut furtum parat?
{Ge.} sed ubi Antiphonem reperiam, aut qua quaerere insistam via?
{Ph.} te nominat. {An.} nescioquod magnum hoc nuntio exspecto malum. {Ph.} ah
sanus es? {Ge.} domum ire pergam: ibi plurimumst.
{Ph.} revocemus hominem. {An.} sta ilico. {Ge.} hem 195
sati' pro imperio, quisquis es. {An.} Geta. {Ge.} ipsest quem volui obviam.
{An.} cedo quid portas, obsecro? atque id, si potes, verbo expedi.
{Ge.} faciam. {An.} eloquere. {Ge.} modo apud portum . . {An.} m<eu>mne?
{Ge.} intellexti. {An.} occidi. {Ph.} hem . .
{An.} quid agam? {Ph.} quid ais? {Ge.} hui(u)s patrem vidisse me et patruom
tuom.
{An.} nam quod ego huic nunc subito exitio remedium inveniam miser? 200
quod si eo m<eae> fortunae redeunt, Phanium, abs te ut distrahar,
nullast mihi vita expetenda. {Ge.} ergo istaec quom ita sunt, Antipho,
tanto mage te advigilare aequomst: fortis fortuna adiuvat.
{An.} non sum apud me. {Ge.} atqui opus est nunc quom maxume ut sis, Antipho;
nam si senserit te timidum pater esse, arbitrabitur 205
commeruisse culpam. {Ph.} hoc verumst. {An.} non possum inmutarier.
{Ge.} quid faceres si aliud quid graviu' tibi nunc faciendum foret?
{An.} quom hoc non possum, illud minu' possem. {Ge.} hoc nil est, Phaedria:
ilicet.
quid hic conterimus operam frustra? quin abeo? {Ph.} et quidem ego? {An.}
obsecro,
quid si adsimulo? satinest? {Ge.} garris. {An.} voltum contemplamini: em 210
satine sic est? {Ge.} non. {An.} quid si sic? {Ge.} propemodum. {An.} quid
sic? {Ge.} sat est:
em istuc serva: et verbum verbo, par pari ut respondeas,
ne te iratu' <ui>s saevudicis dictis protelet. {An.} scio.
{Ge.} vi coactum te esse invitum. {Ph.} lege, iudicio. {Ge.} tenes?

sed hic quis est senex quem video in ultima platea? ipse est. 215
 {An.} non possum adesse. {Ge.} ah quid agis? quo abis Antipho?
 mane inquam. {An.} egomet me novi et peccatum meum:
 vobis commendo Phanium et vitam meam.--
 {Ph.} Geta, quid nunc fiet? {Ge.} tu iam litis audies;
 ego plectar pendens nisi quid me fefellerit. 220
 sed quod modo hic nos Antiphonem monuimus,
 id nosmet ipsos facere oportet, Phaedria.
 {Ph.} aufer mi "oportet": quin tu quid faciam impera.
 {Ge.} meministin olim ut fuerit vostra oratio
 in re incipiunda ad defendendam noxiam, 225
 iustam illam causam facilem vincibilem optumam?
 {Ph.} memini. {Ge.} em nunc ipsast opus ea aut, siquid potest,
 meliore et callidior. {Ph.} fiet sedulo.
 {Ge.} nunc prior adito tu, ego in insidiis hic ero
 succenturiatu' ,isquid deficias. {Ph.} age. 230

ACTVS II

Demipho Phaedria Geta

{De.} Itane tandem uxorem duxit Antipho iniussu meo?
 nec meum imperium--ac mitto imperium--, non simultatem meam
 revereri saltem! non pudere! o facinus audax, o Geta
 monitor! {Ge.} vix tandem. {De.} quid mihi dicent aut quam causam reperient?
 demiror. {Ge.} atqui reperiam: aliud cura. {De.} an hoc dicet mihi: 235
 "invitu' fci. lex coegit"? audio, fateor. {Ge.} places.
 {De.} verum scientem, tacitum causam tradere advorsariis,
 etiamne id lex coegit? {Ph.} illud durum. {Ge.} ego expediam: sine!
 {De.} incertumst quid agam, quia praeter spem atque incredibile hoc mi
 optigit:
 ita sum irritatus animum ut nequeam ad cogitandum instituere. 240
 quam ob rem omnis, quom secundae res sunt maxume, tum maxume
 meditari secum oportet quo pacto advorsam aerumnam ferant,
 pericla damna exsilia: peregre rediens semper cogitet
 aut fili peccatum aut uxori' mrem aut morbum filiae
 communia esse haec, fieri posse, ut ne quid animo sit novom; 245
 quidquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro.
 {Ge.} o Phaedria, incredibile[st] quantum erum ante eo sapientia
 meditata mihi sunt omnia mea incommoda eru' si adierit.
 molendum esse in pistrino, vapulandum; habendae compedes,
 opu' ni faciundum, horum nil quicquam accidet animo novom. 250
 quidquid praeter spem eveniet, omne id deputabo esse in lucro.
 sed quid cessas hominem adire et blande in principio adloqui?
 {De.} Phaedriam m<ei> fratri' ideo filium mi ire obviam.
 {Ph.} mi patruae, salve. {De.} salve; sed ubist Antipho?
 {Ph.} salvom venire . . {De.} credo; hoc responde mihi. 255

{Ph.} valet, hic est; sed satin omnia ex sententia?
{De.} vellem quidem. {Ph.} quid istuc est? {De.} rogitas, Phaedria?
bonas me absente hic confecistis nuptias.
{Ph.} eho an id suscenses nunc illi? {Ge.} artificem probum!
{De.} egon illi non suscenseam? ipsum gestio 260
dari mi in conspectum, nunc sua culpa ut sciat
lenem patrem illum factum me esse acerrimum.
{Ph.} atqui nil fecit, patruē, quod suscenseas.
{De.} ecce autem similia omnia! omnes congruont:
unum quom noris omnis noris. {Ph.} haud itast. 265
{De.} hic in noxast, ille ad defendundam causam adest;
quom illest, hic praestost: tradunt operas mutuas.
{Ge.} probe horum facta imprudens depinxit senex.
{De.} nam ni haec ita essent, cum illo haud stares, Phaedria.
{Ph.} si est, patruē, culpam ut Antipho in se admiserit, 270
ex qua re minu' r<ei> foret aut famae temperans,
non causam dico quin quod meritu' sit ~~fiat~~.
sed siqui' forte malitia fretus sua
insidias nostrae fecit adulescentiae
ac vicit, nostra[n] culpa east an iudicum, 275
qui saepe propter invidiam adimunt diviti
aut propter misericordiam addunt pauperi?
{Ge.} ni nossem causam, crederem vera hunc loqui.
{De.} an quisquam iudex est qui possit noscere
tua iusta, ubi tute verbum non respondeas, 280
ita ut ille fecit? {Ph.} functus adulescentulist
officium liberali' : postquam ad iudices
ventumst, non potuit cogitata proloqui;
ita eum tum timidum ibi obstupefecit pudor.
{Ge.} laudo hunc, sed cesso adire quam primum senem? 285
ere, salve: salvom te advenisse gaudeo. {De.} oh
bone custos, salve, columen vero familiae,
quoi commendavi filium hinc abiens meum.
{Ge.} iamdudum te omnis nos accusare audio
inmerito et me omnium horunc inmeritissimo. 290
nam quid me in hac re facere voluisti tibi?
servom hominem causam orare leges non sinunt
neque testimoni dictiost. {De.} mitto omnia;
do istuc "inprudens timuit adulescens"; sino
"tu servo's"; verum si cognata est maxume, 295
non f<ui>t necessum habere; sed id quod lex iubet,
dotem daret' , ~~quereret~~ alium virum.
qua ratione inopem potiu' ~~debat~~ domum?
{Ge.} non ratio, verum argentum deerat. {De.} sumeret
alicunde. {Ge.} alicunde? nil est dictu facilius. 300
{De.} postremo si nullo alio pacto, fenore.
{Ge.} hui dixti pulchre! siquidem quisquam crederet
te vivo. {De.} non, non sic futurumst: non potest.
egon illam cum illo ut patiar nuptam unum diem?

nil suave meritumst. hominem conmonstrarier 305
 mihi istum volo aut ubi habitet demonstrarier.
 {Ge.} nemp' Phormionem? {De.} istum patronum mulieris.
 {Ge.} iam faxo hic aderit. {De.} Antipho ubi nunc est? {Ge.} foris.
 {De.} abi, Phaedria, <eu>m require atque huc adduce. {Ph.} eo:
 recta via quidem--illuc. {Ge.} nempe ad Pamphilam. 310
 {De.} ego d<eo>s Penatis hinc salutatum domum
 devortar; inde ibo ad forum atque aliquos mihi
 amicos advocabo ad hanc rem qui adsient,
 ut ne inparatu' sim siveniat Phormio

Phormio Geta

{Ph.} Itane patris ais adventum veritum hinc abiisse? {Ge.} admodum. 315
 {Ph.} Phanium relictam solam? {Ge.} sic. {Ph.} et iratum senem?
 {Ge.} oppido. {Ph.} ad te summa solum, Phormio, rerum redit:
 tute hoc intristi: tibi omnest exedendum: accingere.
 {Ge.} obsecro te. {Ph.} si rogabit . . {Ge.} in te spes est. {Ph.} eccere
 quid si reddet? {Ge.} tu inpulisti. {Ph.} sic opinor. {Ge.} subveni. 320
 {Ph.} cedo senem: iam instructa sunt mi in corde consilia omnia.
 {Ge.} quid ages? {Ph.} quid vis nisi uti maneat Phanium atque ex crimine hoc
 Antiphonem eripiam atque in me omnem iram derivem senis?
 {Ge.} o vir forti' s<u>que amicus. verum hoc saepe, Phormio,
 vereor, ne istaec fortitudo in nervom erumpat denique. {Ph.} ah 325
 non ita est: factumst periculum, iam pedum visast via.
 quot me censes homines iam deverberrasse usque ad necem,
 hospites, tum civis? quo mage novi, tanto saepius.
 cedo dum, enumquam iniuriarum audisti mihi scriptam dicam?
 {Ge.} qui istuc? {Ph.} quia non rete accipitri tennitur neque miluo, 330
 qui male faciunt nobis: illis qui nil faciunt tennitur,
 quia enim in illis fructus est, in illis opera luditur.
 aliis aliundest periculum unde aliquid abradi potest:
 mihi sciunt nil esse. dices "ducent damnatum domum":
 alere nolunt hominem edacem et sapiunt mea sententia, 335
 pro maleficio si beneficium summum nolunt reddere.
 {Ge.} non potest sati' p̄ merito ab illo tibi referri gratia.
 {Ph.} immo enim nemo sati' p̄ merito gratiam regi refert.
 ten asymbolum venire unctum atque lautum e balineis,
 otiosum ab animo, quom ille et cura et sumptu absumitur! 340
 dum tibi fit quod placeat, ille ringitur: tu rideas,
 prior bibas, prior decumbas; cena dubia apponitur.
 {Ge.} quid istuc verbist? {Ph.} ubi tu dubites quid sumas potissimum.
 haec quom rationem ineas quam sint suavia et quam cara sint,
 ea qui praebet, non tu hunc habeas plane praesentem deum? 345
 {Ge.} senex adest: vide quid agas: prima coitios acerrima.
 si <ea>m sustinueris, postilla iam ut lubet ludas licet.

Demipho Hegio Cratinvs Crito Phormio Geta

{De.} Enumquam quouquam contumeliosius
 audisti' ~~fat~~am iniuriam quam haec est mihi?
 adeste quaeso. {Ge.} iratus est. {Ph.} quin tu hoc age: 350
 iam ego hunc agitabo. pro deum immortalium,
 negat Phanium esse hanc sibi cognatam Demipho?
 hanc Demipho negat esse cognatam? {Ge.} negat.
 {Ph.} neque ei(u)s patrem se scire qui fuerit? {Ge.} negat.
 {De.} ipsum esse opinor de quo agebam: sequimini. 355
 {Ph.} nec Stilponem ipsum scire qui fuerit? {Ge.} negat.
 {Ph.} quia egens relictast misera, ignoratur parens,
 negligitur ipsa: vide avaritia quid facit.
 {Ge.} si erum insimulabi' ~~m~~ilitiae male audies.
 {De.} o audaciam! etiam me ultro accusatum advenit? 360
 {Ph.} nam iam adulescenti nil est quod suscenseam,
 si illum minu' ~~m~~rat; quippe homo iam grandior,
 pauper, quoui opera vita erat, ruri fere
 se continebat; ibi agrum de nostro patre
 colendum habebat. saepe interea mihi senex 365
 narrabat se hunc neglegere cognatum suom:
 at quem virum! quem ego viderim in vita optimum.
 {Ge.} videas te atque illum ut narras! {Ph.} in' malam crucem?
 nam ni ita eum existumassem, numquam tam gravis
 ob hanc inimicitias caperem in vostram familiam, 370
 quam is aspernatur nunc tam inliberaliter.
 {Ge.} pergin ero absenti male loqui, inpurissime?
 {Ph.} dignum autem hoc illost. {Ge.} <ai>n tandem, carcer? {De.} Geta.
 {Ge.} bonorum extortor, legum contortor! {De.} Geta.
 {Ph.} responde. {Ge.} quis homost? ehem. {De.} tace. {Ge.} absenti tibi 375
 te indignas seque dignas contumelias
 numquam cessavit dicere hodie. {De.} desine.
 adulescens, primum abs te hoc bona venia peto,
 si tibi placere potis est, mi ut respondeas:
 quem amicum tuom ais f<ui>sse istum, explana mihi, 380
 et qui cognatum me sibi esse diceret.
 {Ph.} proinde expiscare quasi non nosses. {De.} nossem? {Ph.} ita.
 {De.} ego me nego: tu qui ais redige in memoriam.
 {Ph.} eho tu, sobrinum tuom non noras? {De.} enicas.
 dic nomen. {Ph.} nomen? maxume. {De.} quid nunc taces? 385
 {Ph.} perii hercle, nomen peridi. {De.} [hem] quid ais? {Ph.} (Geta,
 si meministi id quod olim dictumst, subice.) hem
 non dico: quasi non nosses, temptatum advenis.
 {De.} ego autem tempto? {Ge.} (Stilpo.) {Ph.} atque adeo quid mea?
 Stilpost. {De.} quem dixti? {Ph.} Stilponem inquam noveras. 390
 {De.} neque ego illum noram nec mihi cognatus fuit
 quisquam istoc nomine. {Ph.} itane? non te horum pudet?
 at si talentum rem reliquisset decem,
 {De.} di tibi malefaciant! {Ph.} primus esses memoriter

progeniem vostram usque ab avo atque atavo proferens. 395
 {De.} ita ut dicis. ego tum quom advenissem qui mihi
 cognata ea esset dicerem: itidem tu face.
 cedo qui est cognata? {Ge.} eu noster, recte. heus tu, cave.
 {Ph.} dilucide expedivi quibu' me oportuit
 iudicibu': tum id si falsum fuerat, filius 400
 quor non refellit? {De.} filium narras mihi?
 quoi(u)s de stultitia dici ut dignumst non potest.
 {Ph.} at tu qui sapiens es magistratus adi
 iudicium de <ea>dem causa iterum ut reddant tibi,
 quandoquidem solu' regnas et soli licet 405
 hic de <ea>dem causa bis iudicium adipiscier.
 {De.} etsi mihi facta iniuriast, verum tamen
 potius quam litis secter aut quam te audiam,
 itidem ut cognata si sit, id quod lex iubet
 dotis dare, abduce hanc, minas quinque accipe. 410
 {Ph.} hahahae, homo suavi' . {De.} quid est? num iniquom postulo?
 an ne hoc quidem ego adipiscar quod ius publicumst?
 {Ph.} itan tandem, quaeso, itidem ut meretricem ubi abusu' is,
 mercedem dare lex iubet ei atque amittere?
 an, ut nequid turpe civis in se admitteret 415
 propter egestatem, proxumo iussast dari,
 ut cum uno aetatem degeret? quod tu vetas.
 {De.} ita, proxumo quidem; at nos unde? aut quam ob rem? {Ph.} ohe
 "actum" aiunt "ne agas". {De.} non agam? immo haud desinam
 donec perfecero hoc. {Ph.} ineptis. {De.} sine modo. 420
 {Ph.} postremo tecum nil r<ei> nobis, Demipho, est:
 tuos est damnatu' gnta' , non tu; am tua
 praeterierat iam ducendi aetas. {De.} omnia haec
 illum putato quae ego nunc dico dicere;
 aut quidem cum uxore hac ipsum prohibebo domo. 425
 {Ge.} (iratus est.) {Ph.} tu te idem melius feceris.
 {De.} itan es paratu' facere me advorsum omnia,
 infelix? {Ph.} (metuit hic nos, tam etsi sedulo
 dissimulat.) {Ge.} (bene habent tibi principia.) {Ph.} quin quod est
 ferundum fers? t<ui>s dignum factis feceris, 430
 ut amici inter nos simus? {De.} egon tuam expetam
 amicitiam? aut te visum aut auditum velim?
 {Ph.} si concordabi' cm illa, habebi' quae tuam
 senectutem oblectet: respice aetatem tuam.
 {De.} te oblectet, tibi habe. {Ph.} minue vero iram. {De.} hoc age: 435
 sati' am verborumst: nisi tu properas mulierem
 abducere, ego illam eiciam. dixi, Phormio.
 {Ph.} si tu illam attigeri' secu' quam dignumst liberam
 dicam tibi inpingam grandem. dixi, Demipho.
 siquid opu' ferit, heus, domo me. {Ge.} intellego. 440

{De.} Quanta me cura et sollicitudine adfcit
gnatus, qui me et se hisce inpedivit nuptiis!
neque mi in conspectum prodit, ut saltem sciam
quid de hac re dicat quidve sit sententiae.
abi, vise redieritne iam an nondum domum. 445
{Ge.} eo.-- {De.} videti' quo in loæ res haec siet:
quid ago? dic, Hegio. {He.} ego? Cratinum censeo,
si tibi videtur. {De.} dic, Cratine. {Cra.} mene vis?
{De.} te. {Cra.} ego quae in rem t<ua>m sint ea velim facias. mihi
sic hoc videtur: quod te absente hic filius 450
egit, restitui in integrum aequomst et bonum,
et id impetrabi' . dixi. {Dæ} dic nunc, Hegio.
{He.} ego sedulo hunc dixisse credo; verum itast,
quot homines tot sententiae: suo' quoique mos.
mihi non videtur quod sit factum legibus 455
rescindi posse; et turpe inceptust. {De.} dic, Crito.
{Cri.} ego amplius deliberandum censeo:
res magnast. {Cra.} numquid nos vis? {De.} fecistis probe:
incertior sum multo quam dudum.-- {Ge.} negant
redisse. {De.} frater est exspectandus mihi: 460
is quod mihi dederit de hac re consilium, id sequar.
percontatum ibo ad portum, quoad se recipiat.--
{Ge.} at ego Antiphonem quaeram, ut quae acta hic sint sciat.
sed eccum ipsum video in tempore huc se recipere.

ACTVS III

Antipho Geta

{An.} Enimvero, Antipho, multimodis cum istoc animo es vituperandus: 465
itane te hinc abisse et vitam tuam tutandam aliis dedisse!
alios t<ua>m rem credidisti mage quam tete animum advorsuros?
nam, utut erant alia, illi certe quae nunc tibi domist consuleres,
nequid propter t<ua>m fidem decepta poteretur mali.
quoi(u)s nunc miserae spes opesque sunt in te uno omnes sitae. 470
{Ge.} et quidem, ere, nos iamdudum hic te absentem incusamu' qui abieris.
{An.} te ipsum quaerebam. {Ge.} sed ea causa nihilo mage defecimus.
{An.} loquere obsecro, quonam in loco sunt res et fortunae meae?
numquid patri subolet? {Ge.} nil etiam. {An.} ecquid sp<ei> porrost? {Ge.}
nescio. {An.} ah.
{Ge.} nisi Phaedria haud cessavit pro te eniti. {An.} nil fecit novi. 475
{Ge.} tum Phormio itidem in hac re ut in aliis strenuom hominem praebuit.
{An.} quid is fecit? {Ge.} confutavit verbis admodum iratum senem.
{An.} eu Phormio! {Ge.} ego quod potui porro. {An.} mi Geta, omnis vos amo.
{Ge.} sic habent principia sese ut dico: adhuc tranquilla res est,
mansurusque patruom pater est dum huc adveniat. {An.} quid eum? {Ge.} ut 480

aibat,

de ei(u)s consilio sese velle facere quod ad hanc rem attinet.

{An.} quantum metus est mihi videre huc salvom nunc patruom, Geta!

nam per eius unam, ut audio, aut vivam aut moriar sententiam.

{Ge.} Phaedria tibi adest. {An.} ubinam? {Ge.} eccum ab s<ua> palaestra
exit foras.

Phaedria Dorio Antipho Geta

{Ph.} Dorio, 485

audi obsecro . . {Do.} non audio. {Ph.} parumper . . {Do.} quin omitte me.

{Ph.} audi quod dicam. {Do.} at enim taedet iam audire eadem miliens.

{Ph.} at nunc dicam quod lubenter audias. {Do.} loquere, audio.

{Ph.} non queo te exorare ut maneat triduom hoc? quo nunc abis?

{Do.} mirabar si tu mihi quicquam adferres novi. {An.} ei, 490

metuo lenonem nequid . . {Ge.} suo suat capiti. idem ego vereor.

{Ph.} nondum mihi credis? {Do.} hariolare. {Ph.} sin fidem do? {Do.} fabulae!

{Ph.} feneratum istuc beneficium pulchre tibi dices. {Do.} logi!

{Ph.} crede mi, gaudebi' facto: verum hercle hoc est. {Do.} somnium!

{Ph.} experire: non est longum. {Do.} cantilenam <ea>ndem canis. 495

{Ph.} tu mihi cognatu' , tu praens, tu amicu', tu . . {Do.} garri modo.

{Ph.} adeon ingenio esse duro te atque inexorabili

ut neque misericordia neque precibu' molli queas!

{Do.} adeon te esse incogitantem atque inpudentem, Phaedria,

me ut phaleratis ducas dictis et meam ductes gratiis! 500

{An.} miseritumst. {Ph.} ei, veris vincor! {Ge.} quam uterquest similis sui!

{Ph.} neque Antipho alia quom occupatus esset sollicitudine,

tum hoc esse mihi obiectum malum! {An.} ah quid istuc est autem, Phaedria?

{Ph.} o fortunatissime Antipho. {An.} egone? {Ph.} quoi quod amas domist.

neque cum huius modi umquam [tibi] usu' venit ut conflictares malo. 505

{An.} mihin domist? immo, id quod aiunt, auribu' teneo lupum;

nam neque quo pacto a me amittam neque uti retineam scio.

{Do.} ipsum istuc mihi in hoc est. {An.} heia ne parum leno sies.

numquid hic confecit? {Ph.} hicine? quod homo inhumanissimus,

Pamphilam m<ea>m vendidit. {An.} quid? vendidit? {Ge.} ain? vendidit? 510

{Ph.} vendidit. {Do.} quam indignum facinus, ancillam aere emptam suo!

{Ph.} nequeo exorare ut me maneat et cum illo ut mutet fidem

triduom hoc, dum id quod est promissum ab amicis argentum aufero.

si non tum dedero, unam praeterea horam ne oppertus sies.

{Do.} optunde. {An.} haud longumst id quod orat: Dorio, exoret sine. 515

idem hoc tibi, quod boni promeritu' feris, conduplicaverit.

{Do.} verba istaec sunt. {An.} Pamphilamne hac urbe privari sines?

tum praeterea horunc amorem distrahi poterin pati?

{Do.} neque ego neque tu. {Ph.} di tibi omnes id quod es dignus duint!

{Do.} ego te compluris advorsum ingenium m<eu>m mensis tuli 520

pollicitantem et nil ferentem, flentem; nunc contra omnia haec

repperi qui det neque lacrumet: da locum melioribus.

{An.} certe hercle, ego si sati' commemini, tibi quidem est olim dies,

quam ad dares huic, praestituta. {Ph.} factum. {Do.} num ego istuc nego?
 {An.} iam ea praeteriit? {Do.} non, verum haec ei--antecessit. {An.} non 525
 pudet
 vanitati'? {Do.} minime, dum ob rem. {Ge.} sterculinum! {Ph.} Dorio,
 itane tandem facere oportet? {Do.} sic sum: si placeo, utere.
 {An.} sicin hunc decipis? {Do.} immo enimvero, Antipho, hic me decipit:
 nam hic me huiu' modicibat esse, ego hunc esse aliter credidi:
 iste me fefellit, ego isti nihilo sum aliter ac fui. 530
 sed utut haec sunt, tamen hoc faciam: cras mane argentum mihi
 miles dare se dixit: si mi prior tu attuleri', Phaedria,
 mea lege utar, ut potior sit qui prior ad dandumst. vale.

Phaedria Antipho Geta

{Ph.} Quid faciam? unde ego nunc tam subito huic argentum inveniam miser,
 quoi minu' nihilost? quod, hic si pote fuisset exorarier 535
 triduom hoc, promissum fuerat. {An.} itane hunc patiemur, Geta,
 fieri miserum, qui me dudum ut dixi adiuerit comiter?
 quin, quom opust, beneficium rursus ei experiemur reddere?
 {Ge.} scio equidem hoc esse aequom. {An.} age ergo, solu' scire hunc potes.
 {Ge.} quid faciam? {An.} invenias argentum. {Ge.} cupio; sed id unde 540
 edoce.
 {An.} pater adest hic. {Ge.} scio; sed quid tum? {An.} ah dictum sapienti sat
 est.
 {Ge.} itane? {An.} ita. {Ge.} sane hercle pulchre suades: etiam tu hinc abis?
 non triumpho, ex nuptiis t<ui>s si nil nanciscor mali,
 ni etiamnunc me hui(u)s causa quaerere in malo iubeas crucem?
 {An.} verum hic dicit. {Ph.} quid? ego vobis, Geta, alienu' suru' {Ge.} 545
 haud puto;
 sed parumne est quod omnibus nunc nobis suscenset senex,
 ni instigemus etiam ut nullu' locu' relinquatur preci?
 {Ph.} alius ab oculis m<ei>s illam in ignotum abducet locum? hem
 tum igitur, dum licet dumque adsum, loquimini mecum, Antipho,
 contemplamini me. {An.} quam ob rem? aut quidnam facturu' s'edo. 550
 {Ph.} quoquo hinc asportabitur terrarum, certumst persequi
 aut perire. {Ge.} di bene vortant quod agas! pedetemptim tamen.
 {An.} vide siquid opi' potes adferre huic. {Ge.} "siquid"? quid? {An.} quaere
 obsecro,
 nequid plus minusve faxit quod nos post pigeat, Geta.
 {Ge.} quaero.--salvos est, ut opinor; verum enim metuo malum. 555
 {An.} noli metuere: una tecum bona mala tolerabimus.
 {Ge.} quantum opus est tibi argenti, loquere. {Ph.} solae triginta minae.
 {Ge.} triginta? hui percarast, Phaedria. {Ph.} istaec vero vilis est.
 {Ge.} age age, inventas reddam. {Ph.} o lepidum! {Ge.} aufer te hinc. {Ph.}
 iam opust. {Ge.} iam feres:
 sed opus est mihi Phormionem ad hanc rem adiutorem dari. 560
 {Ph.} praestost: audacissime oneri' quidvis inpona, eferet;
 solus est homo amico amicus. {Ge.} <ea>mus ergo ad eum ocus.

{An.} numquid est quod opera mea vobis opu' sit? {Ge.} nil; verum abi domum
et illam miseram, quam ego nunc intu' ~~scio~~ esse exanimatam metu,
consolare. cessas? {An.} nil est aeque quod faciam lubens.-- 565
{Ph.} qua via istuc facies? {Ge.} dicam in itinere: modo te hinc amove.

ACTVS IV

Demipho Chremes

{De.} Quid? qua profectu' ~~causa~~ hinc es Lemnum, Chreme,
adduxtin tecum filiam? {Ch.} non. {De.} quid ita non?
{Ch.} postquam videt me ei(u)s mater esse hic diutius,
simul autem non manebat aetas virginis 570
m<ea>m neglegentiam: ipsam cum omni familia
ad me profectam esse aibant. {De.} quid illi tam diu
quaeso igitur commorabare, ubi id audiveras?
{Ch.} pol me detinuit morbus. {De.} unde? aut qui? {Ch.} rogas?
senectus ipsast morbu' . ~~sed~~ venisse eas 575
salvas audivi ex nauta qui illas vexerat.
{De.} quid gnato optigerit me absente audistin, Chreme?
{Ch.} quod quidem me factum consili incertum facit.
nam hanc condicionem siquoui tulero extrario,
quo pacto aut unde mihi sit dicundum ordinest. 580
te mihi fidelem esse aeque atque egomet sum mihi
scibam. ille, si me alienus adfinem volet,
tacebit dum intercedet familiaritas;
sin spreverit me, plus quam opus est scito sciet.
vereorque ne uxor aliqua hoc resciscat mea: 585
quod si fit, ut me excutiam atque egrediar domo
id restat; nam ego meorum solu' ~~usum~~ meus.
{De.} scio ita esse, et istaec mihi res sollicitudinist,
neque defetiscar usque adeo experirier
donec tibi id quod pollicitus sum effecero. 590

Geta Demipho Chremes

{Ge.} Ego hominem callidiorem vidi neminem
quam Phormionem. venio ad hominem ut dicerem
argentum opus esse, et id quo pacto fieret.
vixdum dimidium dixeram, intellexerat:
gaudebat, me laudabat, quaerebat senem, 595
dis gratias agebat tempu' ~~ibi~~ dari
ubi Phaedriae esse ostenderet nihilo minus
amicum sese quam Antiphoni. hominem ad forum
iussi opperiri: eo me esse adducturum senem.
sed eccum ipsum. quis est ulterior? attat Phaedriae 600

pater venit. sed quid pertimui autem belua?
 an quia quos fallam pro uno duo sunt mihi dati?
 commodius esse opinor duplici spe utier.
 petam hinc unde a primo institi: is si dat, sat est;
 si ab eo nil fiet, tum hunc adoriar hospitem 605

Antipho Geta Chremes Demipho

{An.} Exspecto quam mox recipiat sese Geta.
 sed patruom video cum patre astantem. ei mihi,
 quam timeo adventus huius quo inollat patrem.
 {Ge.} adibo hosce: o noster Chreme . . {Ch.} salve, Geta.
 {Ge.} venire salvom volup est. {Ch.} credo. {Ge.} quid agitur? 610
 multa advenienti, ut fit, nova hic? {Ch.} compluria.
 {Ge.} ita. de Antiphone audistin quae facta? {Ch.} omnia.
 {Ge.} tun dixeras huic? facinus indignum, Chreme,
 sic circumiri! {Ch.} id cum hoc agebam commodum.
 {Ge.} nam hercle ego quoque id quidem agitans mecum sedulo 615
 inveni, opinor, remedium huic r<ei>. {Ch.} quid, Geta?
 {De.} quod remedium? {Ge.} ut abii abs te, fit forte obviam
 mihi Phormio. {Ch.} qui Phormio? {De.} is qui istanc . . {Ch.} scio.
 {Ge.} visumst mihi ut eiu' temptarem sententiam.
 prendo hominem solum: "quor non," inquam "Phormio, 620
 vides inter nos sic haec potiu' cunbona
 ut componamu' gatia quam cum mala?
 eru' liberalis est et fugitans litium;
 nam ceteri quidem hercle amici omnes modo
 uno ore auctores f<ue>re ut praecipitem hanc daret." 625
 {An.} quid hic coeptat aut quo evadet hodie? {Ge.} "an legibus
 daturum poenas dices si illam eiecerit?
 iam id exploratumst: heia sudabis satis
 si cum illo inceptas homine: ea eloquentiast.
 verum pone esse victum eum; at tandem tamen 630
 non capitis ei(u)s res agitur sed pecuniae."
 postquam hominem his verbis sentio mollirier,
 "soli sumu' nua hic" inquam: "eho [dic] quid vis dari
 tibi in manum, ut erus his desistat litibus,
 haec hinc facessat, tu molestu' ne sies?" 635
 {An.} satin illi di sunt propitii? {Ge.} "nam sat scio,
 si tu aliquam partem aequi bonique dixeris,
 ut est ille bonu' ir, tria non commutabitis
 verba hodie inter vos." {De.} quis te istaec iussit loqui?
 {Ch.} immo non potuit meliu' pervenirier 640
 eo quo nos volumus. {An.} occidi! {De.} perge eloqui.
 {Ge.} a primo homo insanibat. {Ch.} cedo quid postulat?
 {Ge.} quid? nimium; quantum libuit. {Ch.} dic. {Ge.} si quis daret
 talentum magnum. {De.} immo malum hercle: ut nil pudet!
 {Ge.} quod dixi adeo ei: "quaeso, quid si filiam 645

suam unicam locaret? parvi retulit
 non suscepisse: inventast quae dotem petat."
 ut ad pauca redeam ac mittam illi(u)s ineptias,
 haec denique eiu' fuit postrema oratio:
 "ego" inquit "[iam] a principio amici filiam, 650
 ita ut aequom fuerat, volui uxorem ducere;
 nam mihi veniebat in mentem ei(u)s incommodum,
 in servitutum pauperem ad ditem dari.
 sed mi opus erat, ut aperte tibi nunc fabuler,
 aliquantulum quae adferret qui dissolverem 655
 quae debeo: et etiam nunc si volt Demipho
 dare quantum ab hac accipio quae sponsast mihi,
 nullam mihi malim quam istanc uxorem dari."
 {An.} utrum stultitia facere ego hunc an malitia
 dicam, scientem an imprudentem, incertu' sum. 660
 {De.} quid si animam debet? {Ge.} "ager oppositust pignori ob
 decem minas" inquit. {De.} age age, iam ducat: dabo.
 {Ge.} "aediculae item sunt ob decem alias." {De.} oiei
 nimiumst. {Ch.} ne clama: <re>petito hasce a me decem.
 {Ge.} "uxori emunda ancillulast; tum pluscula 665
 supellectile opus est; opus est sumptu ad nuptias:
 his rebu' pone sane" inquit "decem minas."
 {De.} sescentas perinde scribito iam mihi dicas:
 nil do. inpuratu' me ille ut etiam inrideat?
 {Ch.} quaeso, ego dabo, quiesce: tu modo filium 670
 fac ut illam ducat nos quam volumus. {An.} ei mihi
 Geta, occidisti me tuis fallaciis.
 {Ch.} mea causa eicitur: me hoc est aequom amittere.
 {Ge.} "quantum potest me certiozem" inquit "face,
 si illam dant, hanc ut mittam, ne incertus siem; 675
 nam illi mihi dotem iam constituerunt dare."
 {Ch.} iam accipiat: illis repudium renuntiet;
 hanc ducat. {De.} quae quidem illi res vortat male!
 {Ch.} opportune adeo argentum nunc mecum attuli,
 fructum quem Lemni uxori' addunt praedia: 680
 ind' sumam; uxori tibi opus esse dixero.

Antipho Geta

{An.} Geta. {Ge.} hem. {An.} quid egisti? {Ge.} emunxi argento senes.
 {An.} satin est id? {Ge.} nescio hercle: tantum iussu' sum.
 {An.} eho, verbero, aliud mihi respondes ac rogo?
 {Ge.} quid ergo narras? {An.} quid ego narrem? opera tua 685
 ad restim mi quidem res redit planissime.
 ut te quidem omnes di d<eae>que--superi inferi--
 malis exemplis perdant! em siquid velis,
 huic mandes, quod quidem recte curatum velis.
 quid minus utibile fuit quam hoc ulcus tangere 690

aut nominare uxorem? iniectast spes patri
 posse illam extrudi. cedo nunc porro: Phormio
 dotem si accipiet, uxor ducendast domum:
 quid fiet? {Ge.} non enim ducet. {An.} novi. ceterum
 quom argentum repetent, nostra causa scilicet 695
 in nervom potius ibit. {Ge.} nil est, Antipho,
 quin male narrando possit depravarier:
 tu id quod bonist excerpi' , ~~di~~' quod ~~mal~~ist.
 audi nunc contra: iam si argentum acceperit,
 ducendast uxor, ut ais, concedo tibi: 700
 spatium quidem tandem apparandi nuptias,
 vocandi sacruficandi dabitur paullulum.
 interea amici quod polliciti sunt dabunt:
 inde iste reddet. {An.} quam ob rem? aut quid dicet? {Ge.} rogas?
 "quot res postilla monstra evenerunt mihi! 705
 intro iit in aedis ater alienus canis;
 anguis per inpluvium decidit de tegulis;
 gallina cecinit; interdixit hariolus;
 haruspex vetuit; ante brumam autem novi
 negoti incipere!" quae causast iustissima. 710
 haec fient. {An.} ut modo fiant! {Ge.} fient: me vide.
 pater exit: abi, dic esse argentum Phaedriae.

Demipho Chremes Geta

{De.} Quietus esto, inquam: ego curabo nequid verborum duit.
 hoc temere numquam amittam ego a me quin mihi testis adhibeam.
 quom dem, et quam ob rem dem commemorabo. {Ge.} ut cautust ubi nil 715
 opust!
 {Ch.} atque ita opu' factost: et matura, dum lubido eadem haec manet;
 nam si altera illaec magis instabit, fors sit an nos reiciat.
 {Ge.} rem ipsam putasti. {De.} duc me ad eum ergo. {Ge.} non moror. {Ch.} ubi
 hoc egeris,
 transito ad uxorem meam, ut conveniat hanc priu' ~~quam~~ hinc abit.
 dicat <ea>m dare nos Phormioni nuptum, ne suscenseat; 720
 et magis esse illum idoneum qui ipsi sit familiarior;
 nos nostro officio nil digressos esse: quantum is voluerit,
 datum esse doti' . {De.} quid tua, malum, id refert? {Ch.} magni, Demipho.
 non sat[is] est t<uo>m te officium fecisse si non id fama adprobat:
 volo ipsiu' quoque voluntate haec fieri, ne se eiectam praedicet. 725
 {De.} idem ego istuc facere possum. {Ch.} mulier mulieri mage convenit.
 {De.} rogabo. {Ch.} ubi illas nunc ego reperire possim cogito.

ACTVS V

Sophrone Chremes

{So.} quid agam? quem mi amicum inveniā misera? aut quoi consilia haec referam?
aut unde auxiliū petam?
nam vereor era ne ob meum suasum indigne iniuria adficiatur: 730
ita patrem adolescenti' facta haec tolerare audio violenter.
{Ch.} nam quae haec anus est exanimata a fratre quae egressast meo?
{So.} quod ut facerem egestas me inpulit, quom scirem infirmas nuptias hasce esse, ut id consulerem, interea vita ut in tuto foret.
{Ch.} certe edepol, nisi me animu' flit aut parum prospiciunt oculi, 735
m<eae> nutricem gnatae video. {So.} neque ille investigatur, {Ch.} quid ago?
{So.} qui est pater eius. {Ch.} adeo, maneo dum haec quae loquitur mage cognosco?
{So.} quodsi <eu>m nunc reperire possim, nil est quod verear. {Ch.} east ipsa:
conloquar. {So.} quis hic loquitur? {Ch.} Sophrona. {So.} et m<eu>m nomen nominat?
{Ch.} respice ad me. {So.} di obsecro vos, estne hic Stilpo? {Ch.} non. 740
{So.} negas?
{Ch.} concede hinc a foribu' paullum istorsum sodes, Sophrona.
ne me istoc posthac nomine appellassis. {So.} quid? non obsecro es quem semper te esse dictitasti? {Ch.} st. {So.} quid has metuis fores?
{Ch.} conclusam hic habeo uxorem saevam. verum istoc de nomine, eo perperam olim dixi ne vos forte imprudentes foris 745
effuttiretis atque id porro aliqua uxor mea rescisceret.
{So.} em istoc pol nos te hic invenire miserae numquam potuimus.
{Ch.} eho dic mihi quid r<ei> tibist cum familia hac unde exis? ubi illae sunt? {So.} miseram me! {Ch.} hem quid est? vivontne? {So.} vivit gnata.
matrem ipsam ex aegritudine hac miseram mors consecutast. 750
{Ch.} male factum. {So.} ego autem, quae essem anus deserta egens ignota, ut potui nuptum virginem locavi huic adolescenti harum qui est dominus aedium. {Ch.} Antiphonin? {So.} em isti<c> ipsi.
{Ch.} quid? duasne uxores habet? {So.} au obsecro, unam illequidem hanc solam.
{Ch.} quid illam alteram quae dicitur cognata? {So.} haec ergost. {Ch.} 755
quid ais?
{So.} composito factumst quo modo hanc amans habere posset sine dote. {Ch.} di vostram fidem, quam saepe forte temere eveniunt quae non audeas optare! offendi adveniens quicum volebam et ut volebam conlocatam amari:
quod nos ambo opere maximo dabamus operam ut fieret, 760
sine nostra cura, maxuma sua cura solu' fecit.
{So.} nunc quid opu' facto sit vide: pater adolescenti' vrit <eu>mque animo iniquo hoc oppido ferre aiunt. {Ch.} nil periclist. sed per d<eo>s atque homines meam esse hanc cave resciscat quisquam.
{So.} nemo e me scibit. {Ch.} sequere me: intus cetera. [audies]. 765

{De.} Nostrapte culpa facimus ut malis expediat esse,
dum nimium dici nos bonos studemus et benignos.
ita fugias ne praeter casam, quod aiunt. nonne id sat erat,
accipere ab illo iniuriam? etiam argentumst ultro obiectum,
ut sit qui vivat dum aliud aliquid flagiti conficiat. 770
{Ge.} planissime. {De.} is nunc praemiumst qui recta prava faciunt.
{Ge.} verissime. {De.} ut stultissime quidem illi rem gesserimus.
{Ge.} modo ut hoc consilio possiet discedi, ut istam ducat.
{De.} etiamne id dubiumst? {Ge.} haud scio hercle, ut homost, an mutet animum.
{De.} hem mutet autem? {Ge.} nescio; verum, si forte, dico. 775
{De.} ita faciam, ut frater censuit, ut uxorem ei(u)s huc adducam,
cum ista ut loquatur. tu, Geta, abi prae, nuntia hanc venturam.--
{Ge.} argentum inventumst Phaedriae; de iurgio siletur;
provisumst ne in praesentia haec hinc abeat: quid nunc porro?
quid fiet? in eodem luto haesitas; vorsuram solves, 780
Geta: praesens quod fuerat malum in diem abiit: plagae crescunt,
nisi prospicis. nunc hinc domum ibo ac Phanium edocebo
nequid vereatur Phormionem aut ei(u)s orationem.

Demipho Navsistrata

{De.} Agedum, ut soles, Nausistrata, fac illa ut placetur nobis,
ut sua voluntate id quod est faciendum faciat. {Na.} faciam. 785
{De.} pariter nunc opera me adiuves ac re dudum opitulata es.
{Na.} factum volo. ac pol minu' queo viri culpa quam me dignumst.
{De.} quid autem? {Na.} quia pol m<ei> patris bene parta indiligenter
tutatur; nam ex is praediis talenta argenti bina
statim capiebat: vir viro quid praestat! {De.} bina quaeso? 790
{Na.} ac rebu' viribus multo tamen duo talenta. {De.} hui.
{Na.} quid haec videntur? {De.} scilicet. {Na.} virum me natam vellem:
ego ostenderem, {De.} certo scio. {Na.} quo pacto . . {De.} parce sodes,
ut possis cum illa, ne te adulescens mulier defetiget.
{Na.} faciam ut iubes. sed m<eu>m virum ex te exire video. 795

Navsistrata Chremes Demipho

{Ch.} Ehem Demipho,
iam illi datumst argentum? {De.} curavi ilico. {Ch.} nollem datum.
ei, video uxorem: paene plus quam sat erat. {De.} quor nolles, Chreme?
{Ch.} iam recte. {De.} quid tu? ecquid locutu' sum istac quam ob rem hanc
ducimus?
{Ch.} transegi. {De.} quid ait tandem? {Ch.} abduci non potest. {De.} qui non
potest?
{Ch.} quia uterque utrique est cordi. {De.} quid istuc nostra? {Ch.} 800
magni. praeterhac
cognatam comperi esse nobis. {De.} quid? deliras. {Ch.} sic erit.

non temere dico: redii mecum in memoriam. {De.} satin sanus es?
{Na.} au obsecro, vide ne in cognatam pecces. {De.} non est. {Ch.} ne nega:
patri' non aliud dictum est: hoc tu errasti. {De.} non norat patrem?
{Ch.} norat. {De.} quor aliud dixit? {Ch.} numquamne hodie concedes mihi 805
neque intelleges? {De.} si tu nil narras? {Ch.} perdi' . {Na.} miror quid hoc
siet.

{De.} equidem hercle nescio. {Ch.} vin scire? at ita me servet Iuppiter,
ut propior illi quam ego sum ac tu homo nemo. {De.} di vostram fidem,
eamus ad ipsam: una omnis nos aut scire aut nescire hoc volo. {Ch.} ah.
{De.} quid est? {Ch.} itan parvam mihi fidem esse apud te? {De.} vin me 810
credere?

vin sati' quæsitum mi istuc esse? age, fiat. quid illa filia
amici nostri? quid futurumst? {Ch.} recte. {De.} hanc igitur mittimus?
{Ch.} quidni? {De.} illa maneat? {Ch.} sic. {De.} ire igitur tibi licet,
Nausistrata.

{Na.} sic pol commodius esse in omnis arbitror quam ut coeperas,
manere hanc; nam perliberali' visast, quom vidi, mihi.-- 815
{De.} quid istuc negotist? {Ch.} iamne operuit ostium? {De.} iam. {Ch.} o
Iuppiter,
di nos respiciunt: gnatam inveni nuptam cum t<uo> filio. {De.} hem
quo pacto potuit? {Ch.} non sati' tutus est ad narrandum hic locus.
{De.} at tu intro abi. {Ch.} heus ne filii quidem hoc nostri resciscant volo.

Antipho

Laetus sum, utut meae res sese habent, fratri optigisse quod volt. 820
quam scitumst ei(u)s modi in animo parare cupiditates
quas, quom res advorsae sient, paullo mederi possis!
hic simul argentum repperit, cura sese expedivit;
ego nullo possum remedio me evolvere ex his turbis
quin, si hoc celetur, in metu, sin patefit, in probro sim. 825
neque me domum nunc reciperem ni mi esset spes ostenta
huiusce habendae. sed ubinam Getam invenire possim, ut
rogem quod tempu' conveniundi patri' me capere iubeat?

Phormio Antipho

{Ph.} Argentum accepi, tradidi lenoni, abduxi mulierem,
curavi propria ut Phaedria poteretur; nam emissast manu. 830
nunc una mihi res etiam restat quae est conficiunda, otium
ab senibus ad potandum ut habeam; nam aliquot hos sumam dies.
{An.} sed Phormiost. quid ais? {Ph.} quid? {An.} quidnam nunc facturust
Phaedria?
quo pacto satietatem amoris <ai>t se velle absumere?
{Ph.} vicissim partis tuas acturus est. {An.} quas? {Ph.} ut fugitet 835

patrem.

te suas rogavit rursum ut ageres, causam ut pro se diceres;
nam potaturus est apud me. ego me ire senibus Sunium
dicam ad mercatum, ancillulam emptum dudum quam dixit Geta:
ne quom hic non videant me conficere credant argentum suum.
sed ostium concrepuit abs te. {An.} vide quis egreditur. {Ph.} Getast. 840

Geta Antipho Phormio

{Ge.} O Fortuna, o Fors Fortuna, quantis commoditatibus,
quam subito meo ero Antiphoni ope vostra hunc onerastis diem!
{An.} quidnam hic sibi volt? {Ge.} nosque amicos ei(u)s exonerastis metu!
sed ego nunc mihi cesso qui non umerum hunc onero pallio
atque hominem propero invenire, ut haec quae contigerint sciat. 845
{An.} num tu intellegi' quid hic narret? {Ph.} num tu? {An.} nil. {Ph.}
tantundem ego.
{Ge.} ad lenonem hinc ire pergam: ibi nunc sunt. {An.} heus Geta! {Ge.} em
tibi:
num mirum aut novomst revocari, cursum quom institeris? {An.} Geta.
{Ge.} pergit hercle. numquam tu odio t<uo> me vinces. {An.} non manes?
{Ge.} vapula. {An.} id quidem tibi iam fiet nisi resisti' .erberero. 850
{Ge.} familiariorum oportet esse hunc: minitatur malum.
sed isne est quem quaero an non? ipsust, congregere actutum. {An.} quid est?
{Ge.} [o] omnium quantumst qui vivont hominum homo ornatissime!
nam sine controversia ab dis solu' diligere, Antipho.
{An.} ita velim; sed qui istuc credam ita esse mihi dici velim. 855
{Ge.} satine est si te delibutum gaudio reddo? {An.} enicas.
{Ph.} quin tu hinc pollicitationes aufer et quod fers cedo. {Ge.} oh
tu quoque aderas, Phormio? {Ph.} aderam. sed tu cessas. {Ge.} accipe, em:
ut modo argentum tibi dedimus apud forum, recta domum
sumu' pfecti; interea mittit eru' me ad uxorem tuam. 860
{An.} quam ob rem? {Ge.} omitto proloqui; nam nil ad hanc rem est, Antipho.
ubi in gynaeceum ire occipio, puer ad me adcurrit Mida,
pone reprendit pallio, resupinat: respicio, rogo
quam ob rem retineat me: ait esse vetitum intro ad eram accedere.
"Sophrona modo fratrem huc" inquit "senis introduxit Chremem" 865
<eu>mque nunc esse intu' cumllis. hoc ubi ego audivi, ad fores
suspensio gradu placide ire perrexi accessi astiti,
animam compressi, aurem admovi: ita animum coepi attendere,
hoc modo sermonem captans. {Ph.} eu Geta! {Ge.} hic pulcherrimum
facinus audivi: itaque paene hercle exclamavi gaudio. 870
{An.} quod? {Ge.} quodnam arbitrare? {An.} nescio. {Ge.} atqui mirificissimum:
patruo' tuos est pater inventu' Phanio uxori tuae. {An.} hem
quid ais? {Ge.} cum ei(u)s consuevit olim matre in Lemno clanculum.
{Ph.} somnium! utine haec ignoraret suom patrem? {Ge.} aliquid credito,
Phormio, esse causae. sed censen me potuisse omnia 875
intellegere extra ostium intu' qua inter sese ipsi egerint?
{An.} atque ego quoque inaudivi illam fabulam. {Ge.} immo etiam dabo

quo mage credas: patruos interea inde huc egreditur foras:
haud multo post cum patre idem recipit se intro denuo:
ait uterque tibi potestatem eius adhibendae dari. 880
denique ego sum missu' te ut requirerem atque adducerem. {An.} em
quin ergo rape me: quid cessas? {Ge.} fecero. {An.} heus Phormio,
vale. {Ph.} vale, Antipho. bene, ita me di ament, factum: gaudeo.

Phormio

Tantam fortunam de inproviso esse his datam!
summa eludendi occasiost mihi nunc senes 885
et Phaedriae curam adimere argentariam,
ne quoiquam s<uo>rum aequalium supplex siet.
nam idem hoc argentum, ita ut datumst, ingratiis
<ei> datum erit: hoc qui cogam re ipsa repperi.
nunc gestu' mihi voltusque est capiendus novos. 890
sed hinc concedam in angiportum hoc proximum,
inde hisce ostendam me, ubi erunt egressi foras.
quo me adsimularam ire ad mercatum, non eo.

Demipho Chremes Phormio

{De.} Dis magnas merito gratias habeo atque ago
quando evenere haec nobis, frater, prospere. 895
quantum potest nunc conveniundust Phormio,
priu' quam dilapidat nostras triginta minas
ut auferamu'. {Ph.} Demiphonem si domist
visam ut quod . . {De.} at nos ad te ibamu' Phormio.
{Ph.} de <ea>dem hac fortasse causa? {De.} ita hercle. {Ph.} credidi: 900
quid ad me ibati' ? {D.} ridiculum. {Ph.} verebamini
ne non id facerem quod recepissem semel?
heus quanta quanta haec mea paupertas est, tamen
adhuc curavi unum hoc quidem, ut mi esset fides.
{Ch.} estne ita ut<i> dixi liberalis? {De.} oppido. 905
{Ph.} idque ad vos venio nuntiatum, Demipho,
paratum me esse: ubi voltis, uxorem date.
nam omnis posthabui mihi res, ita uti par fuit,
postquam id tanto opere vos velle animum advorteram.
{De.} at hic dehortatus est me ne illam tibi darem: 910
"nam qui erit rumor populi" inquit "si id feceris?
olim quom honeste potuit, tum non est data:
<ea>m nunc extrudi turpest." ferme eadem omnia
quae tute dudum coram me incusaveras.
{Ph.} satis superbe inluditis me. {De.} qui? {Ph.} rogas? 915
quia ne alteram quidem illam potero ducere;
nam quo redibo ore ad eam quam contempserim?
{Ch.} ("tum autem Antiphonem video ab sese amittere

invitum eam" inque.) {De.} tum autem video filium
 invitum sane mulierem ab se amittere. 920
 sed transi sodes ad forum atque illud mihi
 argentum rursus iube rescribi, Phormio.
 {Ph.} quodne ego discipuli porro illis quibus debui?
 {De.} quid igitur fiet? {Ph.} si vis mi uxorem dare
 quam despondisti, ducam; sin est ut velis 925
 manere illam apud te, dos hic maneat, Demipho.
 nam non est aequom me propter vos decipi,
 quom ego vestri honori' causa repudium alterae
 remissem, quae doti' antundem dabat.
 {De.} in' hinc malam rem cum istac magnificentia, 930
 fugitive? etiamnunc credi' et ignorarier
 aut tua facta adeo? {Ph.} irritor. {De.} tune hanc duceres
 si tibi daretur? {Ph.} fac periculum. {De.} ut filius
 cum illa habitet apud te, hoc vestrum consilium fuit.
 {Ph.} quaeso quid narras? {De.} quin tu mi argentum cedo. 935
 {Ph.} immo vero uxorem tu cedo. {De.} in ius ambula.
 [in ius] {Ph.} enimvero si porro esse odiosi pergitis . .
 {De.} quid facies? {Ph.} egone? vos me indotatis modo
 patrocinari fortasse arbitramini:
 etiam dotatis soleo. {Ch.} quid id nostra? {Ph.} nihil. 940
 hic quandam noram quoi(u)s vir uxorem {Ch.} hem. {De.} quid est?
 {Ph.} Lemni habuit aliam, {Ch.} nullu' sum {Ph.} ex qua filiam
 suscepit; et eam clam educat. {Ch.} sepultu' sum.
 {Ph.} haec adeo ego illi iam denarrabo. {Ch.} obsecro,
 ne facias. {Ph.} oh tune is eras? {De.} ut ludos facit! 945
 {Ch.} missum te facimu'. {Ph.} fabulae! {Ch.} quid vis tibi?
 argentum quod habes condonamu' te. {Ph.} audio.
 quid vos, malum, ergo me sic ludificamini
 inepti vestra puerili sententia?
 nolo volo; volo nolo rursus; cape cedo; 950
 quod dictum indictumst; quod modo erat ratum inritumst.
 {Ch.} quo pacto aut unde hic haec rescivit? {De.} nescio;
 nisi me dixisse nemini certo scio.
 {Ch.} monstri, ita me di ament, simile. {Ph.} inieci scrupulum. {De.} hem
 hicine ut a nobis hoc tantum argenti auferat 955
 tam aperte inridens? emori hercle satius est.
 animo virili praesentique ut sis para.
 vides peccatum tuom esse elatum foras
 neque iam id celare posse te uxorem tuam:
 nunc quod ipsa ex aliis auditura sit, Chreme, 960
 id nosmet indicare placabilius est.
 tum hunc inpuratum poterimus nostro modo
 ulcisci. {Ph.} attat nisi mi prospicio, haereo.
 hi gladiatorio animo ad me adfectant viam.
 {Ch.} at vereor ut placari possit. {De.} bono animo es: 965
 ego redigam vos in gratiam, hoc fretus, Chreme,
 quom e medio excessit unde haec susceptast tibi.

{Ph.} itan agiti' mecum? satis astute adgredimini.
 non hercle ex re isti(u)s me instigasti, Demipho.
 ain tu? ubi quae lubitum fuerit peregre feceris 970
 neque hui(u)s sis veritu' facinae primariae
 quin novo modo ei faceres contumeliam,
 venias nunc precibu' lautum peccatum tuom?
 hisce ego illam dictis ita tibi incensam dabo
 ut ne restringas lacrumis si exstillaveris. 975
 {De.} malum quod isti di deaque omnes duint!
 tantane adfectum quemquam esse hominem audacia!
 non hoc publicitu' scelus hinc asportarier
 in solas terras! {Ch.} in id redactu' sum loci
 ut quid agam cum illo nesciam prorsum. {De.} ego scio: 980
 in ius eamus. {Ph.} in ius? huc, siquid lubet.
 {Ch.} adsequere, retine dum ego huc servos evoco.
 {De.} enim nequeo solus: accurre. {Ph.} una iniuriast
 tecum. {De.} lege agito ergo. {Ph.} alterast tecum, Chreme.
 {Ch.} rape hunc. {Ph.} sic agitis? enimvero vocest opus: 985
 Nausistrata, exi! {Ch.} os opprime inpurum: vide
 quantum valet. {Ph.} Nausistrata! inquam. {De.} non taces?
 {Ph.} taceam? {De.} nisi sequitur, pugnos in ventremingere.
 {Ph.} vel oculum exclude: est ubi vos ulciscar probe.

Navsistrata Chremes Demipho

Phormio

{Na.} Qui nominat me? hem quid istuc turbaest, obsecro, 990
 mi vir? {Ph.} ehem quid nunc obstipuisti? {Na.} quis hic homost?
 non mihi respondes? {Ph.} hicine ut tibi respondeat,
 qui hercle ubi sit nescit? {Ch.} cave isti quicquam credas.
 {Ph.} abi, tange: si non totu' friget, me enica.
 {Ch.} nil est. {Na.} quid ergo? quid istic narrat? {Ph.} iam scies: 995
 ausculta. {Ch.} pergin credere? {Na.} quid ego obsecro
 huic credam, qui nil dixit? {Ph.} delirat miser
 timore. {Na.} non pol temerest quod tu tam times.
 {Ch.} egon timeo? {Ph.} recte sane: quando nil times.
 et hoc nil est quod ego dico, tu narra. {De.} scelus, 1000
 tibi narret? {Ph.} ohe tu, factumst abs te sedulo
 pro fratre. {Na.} mi vir, non mihi narras. {Ch.} at . . {Na.} quid "at"?
 {Ch.} non opus est dicto. {Ph.} tibi quidem; at scito huic opust.
 in Lemno {De.} hem quid ais? {Ch.} non taces? {Ph.} clam te {Ch.} ei mihi!
 {Ph.} uxorem duxit. {Na.} mi homo, di melius duint! 1005
 {Ph.} sic factumst. {Na.} perii misera! {Ph.} et inde filiam
 suscepit iam unam, dum tu dormis. {Ch.} quid agimus?
 {Na.} pro di immortales, facinu' miserandum et malum!
 {Ph.} hoc actumst. {Na.} an quicquam hodiast factum indignius?
 qui mi, ubi ad uxores ventumst, tum fiunt senes! 1010
 Demipho, te appello: nam cum hoc ipso distaedet loqui:

haecin erant itiones crebrae et mansiones diutinae
 Lemni? haecin erat ea quae nostros minuit fructus vilitas?
 {De.} ego, Nausistrata, esse in hac re culpam meritum non nego;
 sed ea qui sit ignoscenda. {Ph.} verba fiunt mortuo. 1015
 {De.} nam neque neglegentia tua neque odio id fecit tuo.
 vinolentu' fere abhinc annos quindecim mulierculam
 <ea>m compressit unde haec natat; neque postilla umquam attigit.
 ea mortem obiit, e medio abiit qui fuit in re hac scrupulus.
 quam ob rem te oro, ut alia facta tua sunt, aequo animo hoc feras. 1020
 {Na.} quid ego aequo animo? cupio misera in hac re iam defungier;
 sed quid sperem? aetate porro minu' peccatum putem?
 iam tum erat senex, senectus si verecundos facit.
 an mea forma atque aetas nunc magis expetendast, Demipho?
 quid mi hic adfers quam ob rem exspectem aut sperem porro non fore? 1025
 {Ph.} exsequias Chremeti quibus est commodum ire, em tempus est.
 sic dabo: age nunc, Phormionem qui volet lacescito:
 "faxo tali sum mactatum atque hic est infortunio."
 redeat sane in gratiam iam: supplici satis est mihi.
 habet haec ei quod, dum vivat, usque ad aurem ogganniat. 1030
 {Na.} at meo merito credo. quid ego nunc commemorem, Demipho,
 singulatim qualis ego in hunc fuerim? {De.} novi aequae omnia
 tecum. {Na.} merito[n] hoc meo videtur factum? {De.} minime gentium.
 verum iam, quando accusando fieri infectum non potest,
 ignosce: orat confitetur purgat: quid vis amplius? 1035
 {Ph.} enimvero priu' quam haec dat veniam, mihi prospiciam et Phaedriae.
 heus Nausistrata, priu' quam huic respondes temere, audi. {Na.} quid est?
 {Ph.} ego minas triginta per fallaciam ab illo abstuli:
 <ea>s dedi t<uo> gnato: is pro sua amica lenoni dedit.
 {Ch.} hem quid ais? {Na.} adeo hoc indignum tibi videtur, filius 1040
 homo adulescens si habet unam amicam, tu uxores duas?
 nil pudere! quo ore illum obiurgabi' ?asponde mihi.
 {De.} faciet ut voles. {Na.} immo ut meam iam scias sententiam,
 neque ego ignosco neque promitto quicquam neque respondeo
 priu' quam gnatum videro: ei(u)s iudicio permitto omnia: 1045
 quod is iubebit faciam. {Ph.} mulier sapiens es, Nausistrata.
 {Na.} sati' tibi<n> est? {Ph.} immo vero pulchre discedo et probe
 et praeter spem. {Na.} tu t<uo>m nomen dic quid est. {Ph.} mihi? Phormio:
 vestrae familiae hercle amicus et tuo summu' Phaedriae.
 {Na.} Phormio, at ego ecastor posthac tibi quod potero, quae voles 1050
 faciamque et dicam. {Ph.} benigne dici'. {Na.} pol meritumst tuom.
 {Ph.} vin primum hodie facere quod ego gaudeam, Nausistrata,
 et quod t<uo> viro oculi doleant? {Na.} cupio. {Ph.} me ad cenam voca.
 {Na.} pol vero voco. {De.} <ea>mus intro hinc. {Na.} fiat. sed ubist
 Phaedria
 iudex noster? {Ph.} iam hic faxo aderit. {Cantor.} vos valet et plaudite!